

Dr. med Claus Lützow-Holm informerer om METHOTREXATE (MTX)

Hva er Methotrexate (MTX) ?

MTX er en type cytostatika (cellegift) som benyttes i form av tabletter eller sprøyter mot ulike typer sykdommer. Man har lang erfaring med bruk av MTX i lave doser bl.a. ved psoriasis og ved leddgikt. Medikamentet kan derfor være ekstra gunstig for pasienter med psoriasisleddgikt.

Hvor raskt virker Methotrexate?

Det tar som regel 4 til 8 uker før man får effekt av medisinen. Dersom du ikke har blitt betydelig bedre etter 12 uker, vil legen din vurdere om behandlingen skal avsluttes, eller om dosen skal økes. Det er vanlig å starte med 5- 10 mg pr. uke, som kan økes etter en tids behandling etter vurdering.

Hvordan brukes Methotrexate?

Tablettene (eller sprøyten) taes **én gang i uken på en bestemt ukedag** (ikke daglig som ved de fleste andre medisiner). Du må **aldri** ta flere tabletter enn det legen din har bestemt. De fleste skal hver ta tilskudd av Folsyre alle dager, minus MTX dagen, dvs 6 dager pr uke.

Har behandlingen bivirkninger?

De fleste pasienter får ingen plager av behandlingen, men noen kan bli litt kvalme den dagen de tar medisinen, og beskjedent hårtap er ikke uvanlig. I sjeldne tilfeller kan MTX gi bivirkninger fra benmarg og lever og mage. Det er derfor **svært viktig** at du følger opp kontrollene med blodprøver slik det er avtalt.

Hvem skal ikke ta Methotrexate?

Gravide/ammende skal ikke ta MTX. NB! Etter avsluttet behandling må det gå minst tre måneder før eventuelt nytt svangerskap. Menn skal heller ikke bli fedre før etter 3 mnd. Pasienter med høyt alkoholforbruk, leversykdom, nyresykdom, diabetes, overvekt eller magesår er oftest ikke egnet for MTX.

MTX og andre medikamenter

En del legemidler bør ikke kombineres med Methotrexate, da det kan medføre økt risiko for bivirkninger. Eksempel: Legemidler som inneholder acetyl-salicylsyre (for eksempel Dispril, Albyl, Novid) betennelsesdempende medikamenter (f.eks. Naprosyn, Ibux, Brexidol, Orudis) og noen antibiotika (Trimetoprim ,sulfonamider). **Informér legen om alle medikamenter du tar. Informér alltid om at du bruker Methotrexate ved nye legebesøk eller innleggelse på sykehus.**

Hvordan skal behandlingen kontrolleres? (Skriv opp i din egen kalender!)

Blodprøver tas hyppig i starten for å oppdage unormale reaksjoner på benmarg.

Blodprøvene bør tas 2-3 dager før nytt tablettinntak, slik at unormale prøver fanges opp før ny dose. Blodprøver tas

1. **2-3 dager før oppstart med MTX**
2. **før 2. dose – dvs 4-5 dager etter oppstart,**
3. **før 4. dose**
4. **og før 6. dose (uke)**
  - senere hver 3 mnd. Legen ringer deg om prøvene er avvikende.
  - Legekontroller avtales individuelt oftest etter ca 4-6 uker og etter 3 mnd.